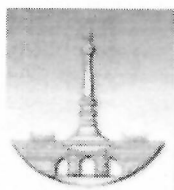

Затверджую
Директор Інституту економіко-
правових
досліджень НАН України

В.А. Устименко

СТРАТЕГІЯ
розвитку та перспективних напрямів
наукової і науково-технічної діяльності
Інституту економіко-правових досліджень НАН України

Схвалено Вченою радою ІЕПД НАН України
(протокол №11 від 26.11.2018 р.)

I. Загальні положення

1.1. Інститут економіко-правових досліджень НАН України (далі – Інститут) здійснює свою діяльність відповідно до Конституції України, Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» та інших нормативно-правових актів, Статуту НАН України, Основних принципів організації та діяльності наукової установи Національної академії наук України, інших актів Національної академії наук України і Статуту Інституту. Інститут діє з метою проведення фундаментальних та прикладних наукових досліджень з актуальних проблем правового забезпечення розвитку економіки з метою отримання нових знань та їх практичного використання, підготовки висококваліфікованих наукових кадрів, задоволення соціальних, економічних, правових потреб та вимог щодо досягнення інноваційного розвитку країни.

Враховуючи наявний науковий доробок, інтелектуальний і кадровий потенціал Інституту, основною метою Стратегії розвитку та перспективних напрямів наукової діяльності Інституту є поступальний розвиток та сприяння зростанню ролі Інституту як провідної наукової установи у сфері досліджень правового забезпечення розвитку економіки.

Реалізацію Стратегії передбачається здійснити у 2018-2023 рр.

1.2. Основні напрями наукової діяльності Інституту:

проблеми модернізації господарського права та законодавства;
господарсько-правові дослідження проблем економічної безпеки;
соціально-економічний розвиток територіальних систем і розподіл повноважень між центральними органами влади та регіонами;
економіко-правові проблеми розвитку міст України;
правове забезпечення підприємництва, формування нових організаційно-господарських структур;
економіко-правові проблеми попередження економічних правопорушень;
гармонізація законодавчих актів, що регулюють економічні відносини.

1.3. Основні стратегічні напрями розвитку Інституту:

підвищення рівня та ефективності фундаментальних і прикладних досліджень, розвиток системи їх оцінки та моніторингу здійснення;

збереження та примноження наявного кадрового потенціалу Інституту, залучення молодих висококваліфікованих наукових кадрів, посилення співпраці з закладами вищої освіти України, підвищення ефективності роботи аспірантури та докторантури Інституту, забезпечення гендерної рівності та гармонійного розподілу часу працівників між роботою та родиною;

підвищення ефективності використання бюджетних коштів, що спрямовуються на фінансування наукової діяльності, диверсифікації джерел фінансування досліджень, подальшого зростання частки науково-дослідних робіт на конкурсних і програмно-цільових засадах;

інтеграція у міжнародне наукове співтовариство, розширення та активізація міжнародного наукового співробітництва Інституту, що передбачає участь у спільних грантах, проходження стажування науковцями Інституту, підвищення ефективності наукової діяльності за рахунок впровадження прогресивного світового досвіду;

активізація науково-експертної діяльності, налагодження тісної взаємодії з органами влади, суб'єктами господарювання та громадським сектором, висвітлення та популяризація результатів досліджень Інституту у засобах масової інформації, підвищення престижу наукової праці у широких колах суспільства, органах влади усіх рівнів;

підвищення рівня видавничої діяльності Інституту, використання інформаційних технологій, інформаційно-аналітичного забезпечення наукових досліджень.

1.4. Перспективні напрями та тематика наукових досліджень

У контексті динамічних змін у соціально-економічному розвитку України, євроінтеграційних процесів і необхідності правового забезпечення сталого розвитку, процесів децентралізації та економіко-правового забезпечення розвитку територіальних громад, доцільності забезпечення гармонізації міських соціально-економічних відносин, основними напрямками наукових досліджень Інституту у середньостроковій та стратегічній перспективі повинні стати:

1. Обґрунтування теоретичних пропозицій та практичних рекомендацій щодо напрямів правового забезпечення сталого розвитку економіки України:

визначення методів та засобів інституціонального і правового забезпечення реалізації національних економічних інтересів у процесі євроінтеграції;

виявлення особливостей правового регулювання економічних відносин в Україні та окремих зарубіжних країнах з розвинутою ринковою економікою;

визначення першочергових правових заходів, застосування яких сприятиме підвищенню ефективності здійснення державної стратегічної і тактичної економічної політики;

визначення правових можливостей застосування засобів державного планування господарської діяльності та перспектив впровадження її елементів у різні сектори економіки України;

обґрунтування пропозицій щодо підвищення ефективності здійснення політики інституційних перетворень у економіці держави на основі публічної власності;

виявлення особливостей реалізації державної економічної політики у сфері господарського використання природних ресурсів;

виявлення проблем функціонування податкової системи держави та розробка пропозицій щодо їх усунення;

підготовка комплексних пропозицій щодо вдосконалення правового забезпечення здійснення державної економічної політики.

2. Формування концептуальних засад системи господарсько-правового забезпечення економічної безпеки та її складової – енергетичної безпеки України:

розробка положень теоретико-методологічного і прикладного характеру щодо забезпечення законодавчого закріплення адекватних способів правового впливу на відносини у сфері забезпечення економічної безпеки держави, системи господарсько-правових засобів, дія яких спрямована на підвищення рівня енергетичної безпеки України;

визначення напрямів подальшої адаптації законодавства України до законодавства ЄС щодо забезпечення енергетичної безпеки у контексті подальшого розвитку відносин щодо асоційованого членства, з урахуванням взаємних зобов'язань згідно Європейської енергетичної хартії та Договору про заснування Енергетичного Співтовариства;

розробка у контексті висвітлення іноземного досвіду пропозицій щодо імплементації до національного законодавства найбільш ефективних засобів господарсько-правового забезпечення енергетичної безпеки;

виявлення особливостей господарсько-правового забезпечення нарощування об'ємів власного видобутку (вироблення) альтернативних видів палива та диверсифікації постачання енергетичних ресурсів у контексті міжнародно-договірних зобов'язань України;

визначення напрямів розвитку правових форм публічно-приватного партнерства в межах реалізації енергетичних проектів, підготовка пропозицій щодо вдосконалення правового статусу центральних органів державної виконавчої влади та інших суб'єктів управління енергетичними об'єктами,

визначення методів та засобів узагальнення некодифікованого масиву норм, спрямованих на підвищення рівня енергетичної безпеки держави й ефективне функціонування енергетичної галузі економіки, виявлення їхньої взаємодії, напрямів досягнення несуперечливості й узгодженості, формування пропозицій щодо подальшої кодифікації господарського законодавства на базі Господарського кодексу України.

3. Формування економіко-правового забезпечення розвитку новоутворених територіальних громад:

визначення основних індикаторів розвитку новоутворених територіальних громад;

формування методики розробки стратегії розвитку і стратегічного плану розвитку новоутворених територіальних громад;

розробка макету стратегії (стратегічного плану) розвитку новоутворених територіальних громад;

розробка нормативно-правових актів локального характеру щодо розвитку новоутворених територіальних громад.

4. Обґрунтування теоретичних пропозицій та практичних рекомендацій щодо основних шляхів вирішення економіко-правових проблем розвитку міст України в умовах євроінтеграційних процесів:

науково-методичне забезпечення розвитку міст України на засадах гармонізації соціально-економічних відносин;

дослідження світового досвіду вирішення економіко-правових проблем розвитку міст та можливостей його використання в Україні;

виявлення особливостей міських соціально-економічних відносин;

розробка пропозицій щодо гармонізації міських соціально-економічних відносин;

проведення комплексного аналізу економічного і соціального становища міст з метою розробки пропозицій щодо покращення їх інвестиційної привабливості;

обґрунтування першочергових заходів, спрямованих на вирішення економіко-правових проблем розвитку міст України з урахуванням світового досвіду.

II. Стратегічні напрями розвитку Інституту

2.1. Підвищення рівня та ефективності фундаментальних і прикладних досліджень, розвиток системи їх оцінки та моніторингу здійснення

Завдання:

сприяння формуванню та реалізації наукової тематики Інституту у контексті реалізації пріоритетних напрямів розвитку науки;

забезпечення розвитку міждисциплінарних досліджень;

підвищення ролі наукових досліджень господарсько-правового забезпечення економіки.

Заходи:

здійснювати дослідження за пріоритетними напрямками, враховуючи потреби суспільства і наукового потенціалу Інституту, активно розвиваючи міждисциплінарний та інноваційний підходи;

запровадити проміжне звітування про результати виконання науково-дослідних тем, що виконуються в Інституті шляхом заслуховування про хід їх виконання на засіданнях Вченої ради Інституту;

проводити оперативний перегляд, актуалізацію та оптимізацію планів науково-дослідних робіт Інституту;

активізувати роботу з підготовки й обов'язкового подання на розгляд органів державної влади та органів місцевого самоврядування доповідних та аналітичних записок, проектів нормативно-правових актів, методичних рекомендацій за результатами проведення досліджень;

посилити діяльність зі співробітництва із закладами вищої освіти, зокрема шляхом укладення та реалізації договорів про співробітництво, залучення вчених-освітян до розробки наукових тем і проектів Інституту, участі у спеціалізованих вчених радах при закладах вищої освіти, забезпечення проходження в Інституті студентами практики, публікації спільно з вченими-освітянами монографій, підручників та навчальних посібників, участі у якості наукових консультантів та/або керівників під час підготовки кваліфікаційних робіт вчених-освітян;

розширити напрями діяльності Інституту у сфері захисту прав інтелектуальної власності, зокрема активізувати роботу з реєстрації авторських прав на наукові твори, у тому числі службові;

забезпечити дотримання принципів академічної доброчесності шляхом перевірки наукових робіт на наявність академічного плагіату;

опрацювати можливість створення та роботи електронної бібліотеки Інституту.

2.2. Збереження та примноження наявного кадрового потенціалу Інституту, залучення молодих висококваліфікованих наукових кадрів, посилення співпраці з закладами вищої освіти України, підвищення ефективності роботи аспірантури та докторантури Інституту, забезпечення

гендерної рівності та гармонійного розподілу часу працівників між роботою та родиною

Завдання:

удосконалення кадрової політики з метою створення умов і стимулів для реалізації творчого потенціалу та підвищення продуктивної праці науковців Інституту;

забезпечення професійного зростання співробітників та їхньої наукової самореалізації, стимулювання творчої активності вчених;

створення передумов для підвищення питомої ваги наукових співробітників до загальної кількості працівників Інституту;

забезпечення підвищення питомої ваги молодих учених та наукових співробітників, що мають наукові ступені доктора філософії (кандидата наук), доктора наук, та вчені звання професора, старшого дослідника, до загальної кількості працівників Інституту;

посилення наукових зв'язків Інституту з науковими установами та закладами вищої світи різних форм власності;

забезпечення ефективної роботи аспірантури та докторантури за спеціальностями 051 «Економіка» та 081 «Право»;

створення належних умов для забезпечення гендерної рівності та гармонійного розподілу часу працівників Інституту між роботою та родиною.

Заходи:

сприяти активній взаємодії співробітників Інституту з науковими колективами установ Національної академії наук України за основними напрямками наукової діяльності;

удосконалити систему підвищення професійної кваліфікації та сприяти здобуттю наукових ступенів та вчених звань співробітниками Інституту;

сприяти активному міжнародному співробітництву, участі у виконанні спільних наукових проектів і грантів, роботі за кордоном, у тому числі за запрошеннями органів влади, наукових установ, закладів вищої освіти та інших організацій, стажуванню у провідних наукових центрах України та світу з основних напрямів наукової діяльності Інституту;

сприяти залученню аспірантів, докторантів і молодих учених до участі в міжнародних наукових та науково-практичних заходах, використовувати творчі зв'язки з випускниками аспірантури та докторантури Інституту, які працюють у вітчизняних та закордонних наукових центрах та установах;

підтримувати найбільш перспективні наукові напрями діяльності Інституту;

удосконалити практику проведення конкурсів наукових робіт студентів, аспірантів, докторантів і молодих учених Інституту, запровадивши систему матеріального заохочення переможців;

сприяти участі наукових співробітників Інституту в експертних радах, комітетах, спеціалізованих вчених радах, редакціях вітчизняних та закордонних наукових видань;

сприяти створенню привабливих умов організації та оплати праці для наукових співробітників Інституту, особливо молодих учених;

сприяти вирішенню побутових проблем науковців Інституту, насамперед житлових;

сприяти активізації роботи аспірантури та докторантури Інституту, здійснювати постійну роботу з вдосконалення навчальних програм аспірантів та докторантів за спеціальностями 051 «Економіка» та 081 «Право» очної форми навчання за бюджетні кошти;

вживати заходи, спрямовані на протидію та унеможливлення гендерної дискримінації в Інституті;

забезпечити рівні професійні можливості для всіх науковців Інституту на основі гендерної рівності;

сприяти мотивації ефективної трудової діяльності та оптимізації повноважень науковців Інституту для забезпечення гармонійного розподілу часу між роботою та родиною.

2.3. Підвищення ефективності використання бюджетних коштів, що спрямовуються на фінансування наукової діяльності, диверсифікації джерел фінансування досліджень, подальшого зростання частки науково-дослідних робіт на конкурсних і програмно-цільових засадах

Завдання:

забезпечення ефективного використання майна та його модернізації;

диверсифікація джерел фінансування наукових досліджень, залучення додаткових коштів до спеціального фонду бюджету Інституту;

збільшення частки конкурсної та госпдогвірної тематики в загальних обсягах фінансування наукових досліджень;

залучення грантових коштів з вітчизняних і зарубіжних джерел та коштів міжнародних наукових програм для виконання наукових досліджень;

Заходи:

забезпечити належне утримання та ремонт приміщень Інституту;

сприяти збільшенню частки надходжень до спеціального фонду бюджету Інституту;

активізувати роботу наукового колективу Інституту щодо розширення госпдогвірної тематики та надання науково-експертних послуг на замовлення органів державної влади та місцевого самоврядування, а також суб'єктів господарювання;

забезпечити на систематичній основі підготовку кожним науковим підрозділом заявок на виконання проектів в рамках конкурсних та грантових програм;

2.4. Інтеграція у міжнародне наукове співтовариство, розширення та активізація міжнародного наукового співробітництва Інституту

Завдання:

розширення міжнародних наукових зв'язків та активізація міжнародного наукового співробітництва Інституту;

забезпечення повноцінного входження вчених Інституту у міжнародний науковий простір;

активна участь науковців Інституту у міжнародних наукових програмах та дослідницьких проектах.

Заходи:

розширити мережу наукових зв'язків Інституту з науковими установами сусідніх країн–членів ЄС з метою спільної підготовки та реалізації проектів в рамках наукових програм ЄС, Вишеградської групи, програм добросусідства, а також програми «ГОРИЗОНТ 2020»;

активізувати участь науковців Інституту у діяльності міжнародних наукових співтовариств та міжнародних організацій, які координують мультидисциплінарні дослідження у сфері економіки та права;

розвивати наукове співробітництво із академічними установами країн СНД (зокрема Молдови, Білорусі, Азербайджану та ін.);

здійснювати постійний моніторинг міжнародних програм наукового співробітництва з питань, що становлять сферу інтересів науковців Інституту;

активізувати участь молодих вчених у міжнародних програмах академічної мобільності;

забезпечити фінансову підтримку участі науковців у міжнародних конференціях, відрядження працівників Інституту в закордонні наукові установи-партнери та прийом іноземних вчених з цих наукових установ;

розвивати зв'язки з науковою діаспорою, в тому числі шляхом започаткування та підтримки спеціальних проектів.

2.5. Активізація науково-експертної діяльності, налагодження тісної взаємодії з органами влади, суб'єктами господарювання та громадським сектором, висвітлення та популяризація результатів досліджень Інституту у засобах масової інформації, підвищення престижу наукової праці у широких колах суспільства, органах влади усіх рівнів

Завдання:

створення дієвих механізмів щодо використання наукових розробок науковців Інституту як у законотворчій, так і правозастосовній діяльності;

активізація роботи із пропаганди результатів досліджень науковців Інституту;

налагодження тісної взаємодії з органами влади, суб'єктами господарювання та громадським сектором.

Заходи:

активізувати науково-консультативне забезпечення діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, забезпечити участь науковців Інституту у роботі їх дорадчих органів;

забезпечити подальший розвиток Центру з підготовки незалежних експертиз у сфері права та економіки Інституту;

сприяти діяльності Центру перспективних досліджень і співробітництва з прав людини у сфері економіки;

забезпечити подальшу роботу Наукової Ради з економіко-правових проблем розвитку міст України Інституту з акцентуванням уваги на інтеграції науки та практики та розробки науково-методичного інструментарію для вирішення актуальних проблем економічного розвитку міст;

здійснювати науково-консультативний супровід діяльності Верховного Суду України;

систематично наповнювати актуальною інформацією веб-сайт Інституту, у тому числі шляхом розміщення наукових видань Інституту в електронному форматі для забезпечення відкритого доступу до наукових праць Інституту та інформацією про науковців Інституту у контексті останніх найважливіших робіт та здобутків;

збільшити кількість аналітичних, публіцистичних, просвітницьких статей як у друкованих, так і електронних ЗМІ, інтерв'ю на радіо та телеканалах з актуальних питань економіки та права;

запровадити практику ведення науковцями Інституту на систематичній основі власних блогів на різних профільних інтернет-ресурсах для висвітлення актуальних питань за результатами досліджень;

посилити участь науковців Інституту у щорічних науково-популяризаційних заходах, зокрема Наукових пікніках в Україні;

посилити практику проведення круглих столів, семінарів та науково-практичних конференцій, у тому числі в межах міжнародного співробітництва, з метою апробації результатів досліджень Інституту.

2.6. Підвищення рівня видавничої діяльності Інституту, використання інформаційних технологій, інформаційно-аналітичного забезпечення наукових досліджень

Завдання:

широке та оперативне представлення результатів досліджень науковців Інституту сучасними засобами поширення наукової інформації;

індексація періодичних наукових видань Інституту у провідних міжнародних наукометричних базах, підвищення рейтингів наукових видань;

публікація наукових праць у міжнародних фахових виданнях;

активне використання іноземних мов у процесі підготовки наукових публікацій;

стимулювання вчених до участі у підготовці та виданні англомовних монографічних видань.

Заходи:

збільшити кількість англомовних публікацій у періодичних наукових виданнях Інституту;

здійснити підготовку та забезпечити входження періодичних наукових видань Інституту до таких міжнародних наукометричних баз даних, як Scopus або Web of Science;

продовжити практику підготовки монографій за результатами виконання науково-дослідних робіт фундаментальної та прикладної тематики;

розвивати практику підготовки спільних із зарубіжними установами – партнерами англомовних колективних монографій та видання їх за кордоном;

сприяти збільшенню кількості та якості наукових публікацій співробітників Інституту у виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах, забезпечити представлення найважливіших публікацій на англійській мові;

розглянути питання щодо можливості створення електронного фахового періодичного видання;

забезпечити надання організаційної та фінансової підтримки у здійсненні зарубіжних публікацій шляхом повного або часткового покриття витрат науковців Інституту на публікацію у міжнародних фахових виданнях;

забезпечити наукових працівників постійним доступом до міжнародних баз наукової інформації та електронних науково-інформаційних продуктів із використанням можливостей загальноакадемічного мережевого доступу до таких ресурсів.